

43. Perjantaina 7 päivänä kesäkuuta 1991

kello 14.40

Päiväjärjestys		S.
	14) Toivomusaloitteet n:ot 1603—1796	1071
Ilmoituksia	[2)—14) asia ks. täysistunnon n:o 40 1)—13) asia]	
Toinen käsittely:	S. 15) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 48 laiksi asumistukilain 1 §:n muuttamisesta	1072
1) Ehdotus laiksi työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1991	1068 16) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 49 laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta	„
Hallituksen esitys n:o 41 Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen n:o 2	17) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 50 laiksi lapsilisälain 3 ja 6 §:n muuttamisesta	1073
Esitellään:	18) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 51 laiksi lasten kotihoidon tuesta annetun lain 1 ja 10 §:n muuttamisesta	„
2) Toivomusaloitteet n:ot 1—17	„ 19) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 52 laiksi tulo- ja varallisuusverolain muutta- misesta	„
3) Toivomusaloitteet n:ot 18—43	„ 20) Ed. Rajamäen ym. lakialoite n:o 54 laiksi tulo- ja varallisuusverolain muutta- misesta	„
4) Toivomusaloitteet n:ot 44—63	1069 21) Ed. Mäkelän ym. lakialoite n:o 56 laiksi tulo- ja varallisuusverolain muutta- misesta	1074
5) Toivomusaloitteet n:ot 64—160	„ 22) Ed. Törnqvistin ym. lakialoite n:o 59 laiksi tulo- ja varallisuusverolain muut- tamisesta	„
6) Toivomusaloitteet n:ot 161—268 ..	„ 23) Ed. T. Roosin ym. lakialoite n:o 53 laiksi työntekijäin eläkelain 2 §:n muutta- misesta	„
7) Toivomusaloitteet n:ot 269—560 ..	„ 24) Ed. Lammisen ym. lakialoite n:o 55 laeiksi kansanedustajain vaaleista annetun lain 101 §:n ja kunnallisvaalilain 99 §:n muuttamisesta	„
8) Toivomusaloitteet n:ot 561—672 ..	1070	
9) Toivomusaloitteet n:ot 673—687 ..	„	
10) Toivomusaloitteet n:ot 688—1013 ..	„	
11) Toivomusaloitteet n:ot 1014—1427	1071	
12) Toivomusaloitteet n:ot 1428—1516	„	
13) Toivomusaloitteet n:ot 1517—1602	„	

S.

25) Ed. Rajamäen ym. lakialoite n:o 57
laiksi kalastuslain 8 §:n muuttamisesta 1074

26) Ed. Suhosen ym. lakialoite n:o 58
laiksi vanhusten, vammaisten ja pitkäai-
kaissairaiden kotihoidontuesta 1075

Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies
Paakkinen.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä olevik-
si ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täys-
istuntoon.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ehdotus laiksi työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1991

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 41
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 2

Ensimmäinen varapuhemies:
Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvalio-
kunnan mietintö n:o 2. Ensin sallitaan asiasta
yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehd-
otuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään
keskustelutta 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan
päätyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies:
Ilmoitetaan, että nyt valiokuntaan lähettämistä
varten esiteltävät toivomusaloitteet n:ot 1—1796
ovat tänään edustajien nähtävillä eduskunnan
kansliassa pääsihteerin huoneessa.

2) Toivomusaloitteet n:ot 1—17

lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen
mukaisesti perustuslakivaliokuntaan.

3) Toivomusaloitteet n:ot 18—43

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies:
Puhemiesneuvosto ehdottaa, että toivomusaloi-
tteet n:ot 18—43 lähetettäisiin lakivaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Esi-
tutkintalain ja siihen myöhemmin liittyvien laki-
en säätämisen johdosta poliisin mahdollisuudet
rikollisuuden estämiseen ovat merkittävästi hei-
kentyneet siitä syystä, että tänä päivänä, kun
esimerkiksi pidätysajat ovat lyhentyneet kol-
meen päivään, poliisi joutuu merkittävässä ri-
koksissa keskittämään suuret määrät resursseja,
jotta tutkinta saadaan kolmessa päivässä siihen
malliin, että asiassa mahdollisesti voidaan esittää
tuomioistuimen taholta jatkotoimenpiteitä, esi-
merkiksi vangitsemista jne. On käynyt sillä ta-
valla, että suuri osa rikoksista tänä päivänä jää
kokonaisuudessaan tutkimatta. Tämä on näky-
nyt myös vankiloiden tilastoissa. Kun rikolliset
eivät joudu vastuuseen, he jatkavat rikollista
toimintaansa. Tästä on kertynyt tietynlainen
kehä, jossa rikollisuus ruokkii itse itseään. Myös
kun tänä päivänä on lama, sillä on valitettavasti
rikollisuutta kiihdyttävä vaikutus.

Nyt olen lukenut lehdistä, että poliisin va-
kansseja olisi tarkoitus lähivuosien aikana vä-
hentää jopa 800. Jos tähän mennään, tilanne on
se, että Suomessa rikollisuus ryöstäytyy valloil-
leen tavalla, josta sitä ei hevoskuurillakaan saa-
da takaisin.

Olen toivomusaloitteessa esittänyt toivomuk-
sia ja näkemyksiä rikollisuuden vähentämiseksi
tarvittavista toimenpiteistä. Yksi sellainen on
nimenomaisesti se, että poliisilla pidetään edes
jonkinlaiset mahdollisuudet resurssien muodos-
sa hoitaa rikostutkintaa ja rikosten ehkäisemi-
seen liittyvää toimintaa.

Keskustelu julistetaan päätyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja
toivomusaloitteet n:ot 18—43 lähetetään lakiva-
liokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen
mukaisesti

ulkoasiainvaliokuntaan

4) Toivomusaloitteet n:ot 44—63

valtiovarainvaliokuntaan

5) Toivomusaloitteet n:ot 64—160

6) Toivomusaloitteet n:ot 161—268

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että toivomusaloitteet n:ot 161—286 lähetettäisiin hallintovaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Olen tehnyt toivomusaloitteen n:o 164, joka koskee Tampereen poliisikoulun rakentamista. Tampereen poliisikoulua on vuosikaudet rakennettu kuin iisakinkirkkoa. Aikaisempina vuosina määrärahoja tuli vain sen verran, mikä vastasi suunnilleen inflaation kehitystä vuosittain, toisin sanoen markkamääräisesti tämä rakennushanke ei edennyt lainkaan. Viime vuosina siihen on saatu jonkin verran. Muistaakseni tämän vuoden budjetissa on ollut 28 miljoonaa markkaa, joka tältä inflaatiovaikutukselta tietysti on taittanut terän ja on päästy vähän eteenpäin. Mutta siitä huolimatta tämä laitos on kesken eikä tiedetä, milloin nämä uudet tilat voitaisiin ottaa käyttöön, koska rakentaminen on periaatteessa alkutekijöissään.

Tänään kävi Pirkanmaan ammattiyhdistyksen lähetystö täällä Helsingissä. Heidänkin toivomuksensa oli se, että juuri tämä Tampereen poliisikoulu rakennuskohteena saisi määrärahoja nyt, kun rakennusalan työttömyys on erittäin korkea myös Pirkanmaalla. Niin kuin toivomusaloitteessa olen todennut, Tampereen poliisikouluun pitäisi varata varoja sillä tavalla, että rakentaminen nyt nytkähtäisi merkittävästi eteenpäin ja samalla helpottaisi myös Pirkanmaalla rakennustyöväen keskuudessa olevaa hyvin merkittävää ja vaikeata työttömyyttä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja toivomusaloitteet n:ot 161—268 lähetetään hallintovaliokuntaan.

7) Toivomusaloitteet n:ot 269—560

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että toivomusaloitteet n:ot 269—560 lähetettäisiin liikennevaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Mäkipää: Arvoisa puhemies! Kiinnitän huomiota toivomusaloitteeseen n:o 418, joka koskee valtatie 23 säilyttämistä valtatieenä. Tiehallitushan on käynnistänyt päätieverkoston kehittämistä koskevan suunnitelman vuoden 1989 alusta, mutta virhe on mielestäni se, että Porin—Jyväskylän valtatie n:o 23 on pudotettu kantatietaluokkaan. Valtatie 23:han on Keski-Suomen teollisuuden yhteys Porin suuntaan, eteläisen Suomenselän itä—länsi-suuntainen runkoväylä sekä pohjoisen Pirkanmaan tärkein poikittaisyhteys Pohjois-Satakuntaan ja Länsi-Suomen satamiin. Edelleenhan tie jatkuu valtakunnallisesti Porista Joensuuhun saakka.

Näiden muutamien perustelujen vuoksi toivon, että hallitus hyvin vakavasti miettisi, että tämä tärkeä tie säilyisi edelleenkin valtatieenä, osana päätieverkkoa.

Ed. Rajamäki: Arvoisa puhemies! Ed. Mäkipään aloite on hyvin tärkeä. Tästä asiasta kantavat huolen myös Itä-Suomen kunnat ja teollisuus. Valtatie 23, jolla on kauniimpikin nimi eli Järvi-Suomen tie, on hyvin tärkeä poikittaisyhteys. Olen sitä mieltä, että tämän tievarren kuntien ja myös erilaisten järjestöjen tulisi yhdistää voimansa nyt tässä asiassa. Toivoisin myös, että eduskunnassa valtatie 23:n, Järvi-Suomen tien, lähipiirin kansanedustajat yhdistäisivät voimansa ja pyrkisivät myös kiinnittämään huomiota tämän tien merkitykseen.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja toivomusaloitteet n:ot 269—560 lähetetään liikennevaliokuntaan.

8) Toivomusaloitteet n:ot 561—672

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että toivomusaloitteet n:ot 561—672 lähetettäisiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. A i t t o n i e m i: Arvoisa puhemies! N:o 561 on toivomusaloite vientituen poistamiseksi harrastusviljelijöiltä. Tätä asiaa on täällä moneen eri kertaan puitu, mutta se on niin tärkeä asia, että siitä kannattaa aina puhua, kun siihen on vähänkin mahdollisuus. Suomessa on runsas määrä sellaisia viljelijöitä, jotka saavat korkeita tuloja ammatistaan ja jotka harrastuksenomaisesti viljelevät suuria tiloja, suuria peltoaloja ja tuottavat suuria määriä myös viljaa. Tästä viljasta saatetaan saada ulkomaille vietyinä 20—50 penniä kilolta, kun siitä maksetaan vientituen avulla tälle harrastusviljelijälle 2,50 markkaa kilolta. (Ed. Rajamäki: Penni päälle!) — Pannaan yksi penni siihen päälle, niin ed. Rajamäenkin näkemys tulee tässä otetuksi huomioon.

Suomi on kyllä tuettujen harrastusten maa, ja se on aivan hyvä asia, mutta kyllä minä sanon suoraan, että jos meillä tuetaan 2 markalla viljakilolta sellaisia tuottajia, jotka muutaman kerran käyvät keväällä ja syksyllä Belaruskaan ja puimuriaan silittämässä, niin kyllä silloin yhteiskunnassa on pahasti mätää. Enkä ihmettele yhtään, että olemme siinä tilanteessa, että tänään täällä riitelemme, miten saadaan valtakunta pelastettua konkurssilta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja toivomusaloitteet n:ot 561—672 lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

9) Toivomusaloitteet n:ot 673—687

lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti puolustusvaliokuntaan.

10) Toivomusaloitteet n:ot 688—1013

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että toivomusaloit-

teet n:ot 688—1013 lähetettäisiin sivistysvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. M ä k i p ä ä: Arvoisa puhemies! Haluaisin muutaman sanan puhua, vaikka se on tietysti turhaa, kirjastojen toimintojen turvaamisesta.

Valtionosuutta koskeva lainsäädäntä uudistus merkitsee ensinnäkin sitä, että kirjastot erotetaan opetushallinnosta ja osaksi kulttuurihallinnosta. Ainakin Satakunnan kirjastojen osalta tämä merkitsee sitä, että valtionosuus vähenee puolet eli noin 20 miljoonaa markkaa. Nykyisinhän valtionosuudet ovat olleet 50—86 prosenttia, ja jos näin toteutuisi, ne putoaisivat 25—40 prosenttiin. Mikäli uudistus tällä tavalla toteutuisi, se tietäisi, että pienissä kunnissa kirjastot eivät pystyisi toimimaan. Jälleen toivon, että näitäkin asioita hyvin vakavasti mietitään, jotta kirjastojen toiminta pystyisi säilymään entisellään.

Ed. U k k o l a: Arvoisa puhemies! Haluan kiinnittää huomiota toivomusaloitteeseen n:o 972, jossa esitetään kansainväliseen ylioppilastutkintoon johtavan koulutuksen aloittamista Oulussa. Kuten tunnettu, Suomessa toimii kaksi ns. IB-lukiota pääkaupunkiseudulla, ja minun käsittääkseni kolmas kansainväliseen ylioppilastutkintoon tähtäävä koulutus aloittaa ensi syksynä Turussa. Alueellisen tasapuolisuuden vuoksi on mielestäni tärkeää, että myös Pohjois-Suomen nuorille ja lapsille taataan mahdollisuus tämän tyyppiseen koulutukseen. Tämä on mielestäni tärkeätä juuri Suomen eurooppalaistumisen takia ja sen takia, että jos me nyt laman aikana lyömme laimin koulutuksen, kuten täällä on moneen kertaan todettu, niin tämä varmasti kostautuu meille tulevaisuudessa.

Toivon, että tähän aloitteeseen hallitus suhtautuisi tulevaisuudessa myönteisesti.

Ed. A u l a: Arvoisa puhemies! Haluan ed. Mäkipään puheenvuoroon todeta, että hän puuttui hyvin tärkeään asiaan kirjastojen valtionosuuksista. Tietääkseni kulttuuriministeri Isohookana-Asunmaa on laittanut asian uuteen valmisteluun siten, että uudessa esityksessä kirjastoille turvataisiin riittävä valtionapu niiden toimintaa varten.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja toivomusaloitteet n:ot 688—1013 lähetetään sivistysvaliokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

sosiaali- ja terveystoimikuntaan

11) Toivomusaloitteet n:ot 1014—1427

talousvaliokuntaan

12) Toivomusaloitteet n:ot 1428—1516

työasiainvaliokuntaan

13) Toivomusaloitteet n:ot 1517—1602

14) Toivomusaloitteet n:ot 1603—1796

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että toivomusaloitteet n:ot 1603—1796 lähetettäisiin ympäristövaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Aittoniemi: Arvoisa puhemies! Kiinnitän jälleen kerran huomiota happamoituneiden sisäjärvien kalkitukseen. Suomessa on varmasti satoja, saattaa olla tuhansia, erityisesti pieniä järviä, mutta sellaisenaan virkistykseenkin kannalta erittäin tärkeitä järviä, joissa happamoituneisuus on noussut niin korkealle, että vaikka kalat eivät ole aivan siellä kuolleetkaan eli makaile siellä vatsa pystyssä, niin joka tapauksessa kalat eivät pysty enää, tietyt laadut ainakaan, normaalisti luonnon mukaisesti lisääntymään. (Ed. Paloheimo: Lajit!)—Anteeksi, tässä tuli sivistynyt huomautus täältä ed. Pulliaisen taholta, anteeksi, ed. Paloheimon taholta. Meinas mennä väärälle miehelle tämäkin asia.

Vuoden 90 budjetissa on lausuma, jonka mukaan siirrytään käytännön toimiin koekalkituksessa, ja silloin oli tarkoitus myös, että ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön voimavarat tässä asiassa yhdiste-

tään. Sen jälkeen on tehty Hapro-tutkimus ja todettu, että tiettyjen järvien tilanne näin on, mutta minkäänlaista liikettä kalkituksen aloittamiseksi ei ole tapahtunut. Päinvastoin näyttää siltä, että nykyisin koko systeemi on täysin unohtettu.

Olen toivomusaloitteessa epätoivoisesti, niin kuin sanotaan, jälleen yrittänyt asiaa nostaa esille. Todennäköisesti samoilla tuloksilla kuin tähänkin saakka, mutta palaamme, herra puhemies, taas asiaan vuoden kuluttua.

Puhetta on ryhtynyt johtamaan toinen varapuhemies Pesälä.

Ed. Mäkipää: Herra puhemies! Vielä yksi asia toiveiden tynnyriin, nimittäin vihertietokeskuksen sijoittaminen Hämeenkyröön. Hämeenkyrön kuntahan on esittänyt ympäristöministeriölle vihertietokeskuksen sijoittamista Hämeenkyröön. Tietokeskus tulisi olemaan puutarhaharrastajien opastuskeskus havaintoviljelyksineen, jossa esiteltäisiin kasvivaihtoehtoja ja erilaisia hoitomenetelmiä oheistoimintoihin. Muun muassa luonnonmukaisella viljelyllä tulisi olemaan erityisasema suunnitellussa keskuksessa.

Hämeenkyröä puoltavina tekijöinä vihertietokeskuksen sijoituspaikaksi ovat mm. Pirkanmaan laaja väestöpohja, hyvä saavutettavuus, luonnonmukaisen viljelyn tietotaito, yrttiljelyn tuntemus, Osaran maatalousoppilaitoksen läheisyys sekä maaseudun elinkeinojen monipuolistumisprojekti.

Toivon, että hallitus käynnistäisi toimenpiteet, että tämä todella saataisiin Hämeenkyröön.

Ed. Rajamäki: Herra puhemies! Ed. Mäkipää innoitti minut myös pyytämään puheenvuoron ja kiinnittämään huomiota aloitukseen n:o 1723 eli vihertietokeskuksen perustamiseen Juankoskelle, joka tietysti keuhmatta on ilman muuta paras paikka ja jossa myös oppilaitos ynnä muut kehittelyt ovat jo pitkällä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja toivomusaloitteet n:t 1603—1796 lähetetään ympäristövaliokuntaan.

15) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 48 laiksi asumistukilain 1 §:n muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin ympäristövaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Vehkaja: Arvoisa puhemies! Lakialoitteeni tausta liittyy niihin muutoksiin, joita lainsäädännön tasolla on tapahtunut perheen ja yhteiskunnan suhteissa. Asumistukilaki on vuodelta 1975, jolloin ei vielä tunnettu mm. kotihoidon tukea. Kun kunnallista ja valtion osittain rahoittamaa kotihoidon tukea alettiin maksaa henkilöille, jotka hoitivat omaisiaan, esimerkiksi aviopuolisoaan, monet epäröivät. Epäröintiä aiheutti pelko siitä, että tällä tavalla horjutettaisiin esimerkiksi avioliittoon normaalisti kuuluvia kuvioita: Mihin määrään saakka on annettava hoivaa ilman palkkiota sen johdosta, että on avioliitossa kyseisen henkilön kanssa? Eikö rakkaus ole juuri hoivaa? Samoja kysymyksiä voi esittää lapsi — vanhempi-suhteesta.

Olemme kuitenkin hyvin pärjänneet edellä mainitun kotihoidontuki uudistuksen kanssa. Siitä on tullut aika luonteva ja maksusuhteitten kannalta hyväksytty tapa toteuttaa hoivaa oman perheen piirissä.

Edellä mainittua taustaa vasten ei tulisi pelätä sellaisen muutoksen tekemistä myös asumistukilakiin, jossa etenevää ja takenevaa sukulaisuutta koskeva rajoitus poistetaan. Tämä edistäisi sitä, että nuori kaikissa olosuhteissa oppisi maksamaan asumisestaan. Tiedämme, että on vaikeaa aikaansaada tällaista maksusuhdetta tilanteessa, jossa nuori asuu kotona. Tämä lakimuutos voisi toimia yhtenä porkkanana sille, etteivät nuoret jo täysi-ikäiset lapset mm. riistäisi vanhempiaan silloin, kun joutuvat vielä asumaan kotona, ja että he voisivat jotenkin normalisoida tämän perustavaa laatua olevan kysymyksen, että aikuinen ihminen maksaa aina asumisestaan. Tämä ajatus on täällä yhtenä takana.

Haluan täydentää tätä perustelutekstiä näin suullisesti myös mainitsemalla siitä, että toimeentulotuen kautta maksetaan nykyään myös asumiskustannuksia, ja nämä säännökset suorastaan pakottavat tarkastelemaan täysi-ikäistä lasta itsenäisenä tuensaajana, vaikka hän asuisi

samassa ruokataloudessa vanhempiensa kanssa. Näin ollen olisi johdonmukaisuuden vuoksi hyvä menetellä myös asumistuen suhteen samalla tavalla.

Asumistukilain muutosesitykseni liittyy myös nykytilanteen tunnustamiseen. Nuorilla ei aina ole reaalaisia mahdollisuuksia itsenäiseen asumiseen riittävän aikaisin, koska vuokra-asuntotarjonta on riittämätön. On parempi, että tuemme nuorten itsenäistymistä tässä ja nyt. Tavoitteet asuntojen riittävydestä ehkä toteutuvat vasta seuraavan sukupolven aikana.

Lopuksi: Myös asumistukilainsäädännön on aika vastata siihen muutokseen, joka koskee kolmen sukupolven asumista yhä useammin toistensa fyysisessä yhteydessä. Toivon tukea tälle esitykselleni.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

16) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 49 laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan.

Samalla sallitaan keskustelu päiväjärjestyksen 17) ja 18) asiasta.

Keskustelu:

Ed. Vehkaja: Arvoisa puhemies! Esillä on kolme erillistä lakialoitetta, jotka kaikki koskevat perhehoitajia mutta joista jokainen voidaan toteuttaa tarvittaessa myös toisistaan irrallaan. Vireillä oleva perhehoitajalaki ei tule käsittelemään tässä mainittuja aiheita. Lakialoitteet täydentäisivät tulevaa perhehoitajalakia sopivasti, ja näenkin, että uudistukset olisi toteutettava viimeistään samassa yhteydessä kuin perhehoitajalaki tulee.

Haluan alleviivata eräitä perusteluissa mainittuja kohtia. Tärkeimpänä pidän sitä havaintoa, että lapsiperheille suunnattujen yleisten etuuskien kuten lapsilisän, vanhempainrahan tai lasten kotihoidon tuen parantuessa poissulkusääntösten taloudelliset vaikutukset ovat tulleet yhä merkittävämmiksi. On todella huolellisesti poh-

dittava, onko syytä ja jos on, keitä jättää näiden yhä parempien etuuksien ulkopuolelle.

Perhehoitajat tunnetaan parhaiten lastensuojelun ja kehitysvammahuollon tehtäväkentässä. Heidät on lainsäädännöllä suljettu pois lapsilisän, sairausvakuutuksen vanhempainrahan ja alle kolmivuotiaiden kotihoidon tuesta. Ilmeisesti ajatuksena on ollut, että he saavat näitä kompensoivan palkan ja kulukorvauksen. Miten on?

Vasta aivan hiljattain on saatu aikaan edes minimisäännös, jonka mukaan perhehoitajille maksetaan heidän vastuustaan, kasvatustyöstään ja tietysti hoitotyöstään. Tänä päivänä alin palkkio on 1 000 markkaa kuukaudessa ja kulukorvaus 1 400 markkaa kuukaudessa. Pelkätään alle kolmivuotiaan kotihoidon tuen perusosa on nyt 1 148 markkaa kuukaudessa ja syksyllä 1 850. Kun tähän vielä lisätään lapsilisän vaikutus normaaliperheen tilanteessa, siis omaa lasta hoitavien osalta, huomataan, että jotakin on nyt pahasti vinossa. Me voimme asiaan vaikuttaa, jos haluamme.

Normaalisuuden periaate on näiden kolmen lakiesityksen yksi perusidea niin ikään. Esityksissä ehdotetaan, että perhehoitajille maksetaan se, mitä yleisestikin lapsiperheille maksetaan, eli että lapsiperheiden tulonsiirrot aina tulisivat niille henkilöille, jotka tosiasiallisesti vastaavat lapsen kasvatuksesta ja hoidosta.

Mitä erikseen yhteiskunta on valmis maksamaan hoitopalkkiona tai kulukorvauksena siitä syystä, että kysymyksessä on vieraan lapsen hoito, useissa tapauksissa myös ongelmaisten lasten hoito, tulkoon näiden yleisten etuuksien jälkeen. Kun näin meneteltäisiin, pysyisi perhehoitajienkin taloudellinen tilanne koko ajan kohtuullisessa suhteessa niihin nähden, jotka hoitavat omia lapsiaan.

On myös huomattava, että lainsäädäntömme ottaa yhä paremmin huomioon ottovanhemmouden ja rinnastaa sen jo useissa tapauksissa biologiseen vanhemmuuteen. Rajanveto näissä kysymyksissä ja myös kohtuullisuusnäkökohta aiheuttavat sen, että perhehoitajat olisi ottovanhempien mukaisesti rinnastettava biologisiin vanhempiin, kun taloudellisista etuuksista lapsiperheille on kysymys. Ovathan lapsilisä, vanhempainraha ja alle kolmivuotiaiden kotihoidon tuki taloudellisia etuuksia, joiden nimenomaisena lopullisena tavoitteena on tukea ja edistää lapsen kasvua.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston mukaisesti sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan

17) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 50 laiksi lapsilisälain 3 ja 6 §:n muuttamisesta

18) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 51 laiksi lasten kotihoidon tuesta annetun lain 1 ja 10 §:n muuttamisesta

valtiovarainvaliokuntaan

19) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 52 laiksi tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta

20) Ed. Rajamäen ym. lakialoite n:o 54 laiksi tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. R a j a m ä k i : Arvoisa herra puhemies! Perhepäivähoitajan asemassa on paljon puutteita, ja keskeisimmäksi niistä viime aikoina on, kuten täällä useat saman suuntaiset aloitteet osoittavat, tullut tulo- ja varallisuusverolain 86 §:n mukaisen tulonhankkimisvähennyksen puuttuminen. Tämä on aiheuttanut huomattavia veromätkyjä ja taloudellisesti suuria epäkohtia. Myös useiden sosiaalietuuksien määräytymisessä otetaan huomioon bruttotulot, joihin perhepäivähoitajien osalta lisätään yleensä kustannuskorvaus, ja tämä aiheuttaa myös välinpuntoamisia. Tässä mielessä toivoisin, että nämä lukuisat aloitteet jotka heijastavat kentällä vallitsevaa suurta tyytymättömyyttä, johtavat korjauksiin.

Ed. A u l a : Arvoisa puhemies! Esillä olevat aloitteet, jotka koskevat perhepäivähoitajien verotusta, puuttuvat oikeaan asiaan. Kulukorvauksen verollisuushan perustuu korkeimman

hallinto-oikeuden vuonna 1983 antamaan tulokintaan. Se on aiheuttanut paljon epäselvyyttä ja epäoikeudenmukaisuudentuntoja perhepäivähoitajien keskuudessa. On selvää, että ilman perhepäivähoitajia kunnat eivät esimerkiksi olisi voineet täyttää niitä velvoitteita, joita niille uusimman päivähoitoa koskevan lainsäädännön johdosta on tullut. Myös perheiden kannalta perhepäivähoitajat tekevät hyvin tärkeitä työtä. Siksi toivonkin, että asiaa selvitettäisiin ja selvitettäisiin mahdollisuus korjata tämä asia perhepäivähoitajien eduksi. Heidän epäoikeudenmukaisuudentuntojaan on vielä lisännyt se, että uusi ns. kuntaunionin neuvottelema työehtosopimus on ollut heille ilmeisen epäoikeudenmukainen.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

valtiovarainvaliokuntaan

21) Ed. Mäkelän ym. lakialoite n:o 56 laiksi tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta

22) Ed. Törnqvistin ym. lakialoite n:o 59 laiksi tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta

sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan

23) Ed. T. Roosin ym. lakialoite n:o 53 laiksi työntekijäin eläkelain 2 §:n muuttamisesta

perustuslakivaliokuntaan

24) Ed. Lammisen ym. lakialoite n:o 55 laeiksi kansanedustajain vaaleista annetun lain 101 §:n ja kunnallisvaalilain 99 §:n muuttamisesta

25) Ed. Rajamäen ym. lakialoite n:o 57 laiksi kalastuslain 8 §:n muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. R a j a m ä k i : Arvoisa herra puhemies! Aloite kuvaa laajojen kansanjoukkojen tyytymättömyyttä nykyiseen kalastuslainsäädäntöön ja siihen korttipeliin, mitä tämä saa aikaan monilla varsinkin läänien raja-alueilla. Aloitteessa ehdotetaan onkimista ja pilkkimistä Suomessa jokamiehenoikeudeksi.

Kalastuslakimme perusteella kalat eivät kuulu kenellekään, mutta kalastusoikeus kuuluu pääsääntöisesti vesialueen omistajalle. Edelleen suomalaisen vesiluontoon sopivan, harmittoman onkimalla ja pilkkimällä harrastettavan kalastuksen tulisi kyllä olla jo nykyaikana kaikille kansalaisille yhtä vapaata kuin se on nyt alle 18-vuotiaille. Norjassahan on järjestelmä, jossa ikäraja on alle 16-vuotiaat ja yli 70-vuotiaat. Hintamme ja korttipelin kokeneet myös veteraanit erittäin hankalaksi. Kalastuslakiamme tulisi muuttaa siltä osin.

Nyt voimassa olevan kalastuslain eduskuntakäsittelyn yhteydessä aikoinaan perustuslakivaliokunta antoi lausunnon, jonka mukaan laissa yleinen onkimis- ja pilkkimisoikeus eivät ole ristiriidassa omistajan normaalin ja järkevänsä omaisuudenkäytön kanssa. Niistä voitaisiin nytkin siis säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Toivon, että eduskunnassa voitaisiin tämänkin muutoksen kautta lieventää maa- ja vesialueita omistavien ja omistamattomien välillä kuilua yhteiskunnassa.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

26) Ed. Suhosen ym. lakialoite n:o 58 laiksi vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kotihoidontuesta

lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 12.

Täysistunto lopetetaan kello 15.14.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Erkki Ketola

